
Ośrodek socjologiczny w Bombaju

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 16/1, 168-169

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pierwszej międzyuniwersyteckiej konferencji uniwersytetów Zachodniej Afryki (francuskiej i brytyjskiej), która miała miejsce we Freetown (Sierra Leone) w grudniu 1961 r. („The Observer”, December 10, 1961). Afrykanizacja nauczania szkolnego w jego różnych przedmiotach jest tematem artykułu J. Ki-Zerbo, *Enseignement et culture africaine* („Présence Africaine”, 1961, 3e trimestre, s. 45—60).

Wydział Ekonomii i Nauk Społecznych na University College w Ibadanie. Od roku akademickiego 1960/1961 na University College w Ibadanie, Nigeria, powstał osobny Wydział Ekonomii i Nauk Społecznych. Przez poprzednie trzy lata ekonomia i nauki społeczne stanowiły sekcję Wydziału Humanistycznego (Faculty of Arts). W ramach nowego Wydziału prowadzone są badania socjologiczne nad plemieniem Yoruba i nad strukturą afrykańskich królestw.

Instytut Socjologiczny w Maroku. W końcu 1960 r. przy Uniwersytecie Marokańskim w Rabacie (Université Marocaine, Rabat, Maroc) przy pomocy UNESCO utworzony został Instytut Socjologiczny (Institut de Sociologie). Dyrektorem Instytutu został prof. M. El. Kettani.

Afrykański człowiek zabawy. Angielski przekład Johana Huizingi *Homo ludens: A Study of the Play Elements in Culture* (London 1949), Rogera-Caillois *Les Jeux et les Hommes* (Paris 1958) to ważniejsze, ale nie jedyne przykłady zainteresowania w nowszej literaturze dla problemu gry-zabawy w kulturze. Charles Beart w książce *La recherche des éléments d'une sociologie des peuples Africains à partir de leurs jeux* (1960), nawiązując do prac Caillois, zajął się *homo ludens* w kulturze ludów afrykańskich. Zasadniczym problemem książki jest desakralizacja afrykańskiego *homo ludens* — laicyzacja zabawy — w czym widzi autor przemianę groźną dla kultur afrykańskich w ich istotnej strukturze.

Kino i rewolucja afrykańska. Pauline Soumanou Vieyra w artykule *Le cinéma et la révolution africaine* („Présence Africaine”, Octobre 1960 — Janvier 1961) pisze na temat roli filmu w dokonywujących się przeobrażeniach Afryki. Pani Vieyra (ur. 1925 r.) jest dziennikarką specjalizującą się w zagadnieniach kina. Pochodzi z Dahomeju, mieszka w Dakarze, i pracuje w radio w Senegalu.

„Stwierdzamy — pisze P. S. Vieyra — że ze wszystkich rodzajów filmów wyświetlanych w Afryce, Afrykanom szczególnie podobają się westerny, filmy policyjne i komedie śpiewane, produkowane w Egipcie”. Jednocześnie autorka pisze, że filmy w rodzaju „Niepodległość Ghany”, stanowią skuteczne narzędzie upowszechnienia i utrwalenia potężnego przeżycia związanego z różnymi etapami i wydarzeniami ruchu wyzwolenia Afryki. Oglądając ten film, autorka doświadczyła szczególnie głębokiego wzruszenia, gdy przy dźwiękach narodowego hymnu Ghany zdejmowano flagę angielską i na jej miejsce podniesiono flagę Ghany. W świetle wywodów autorki film dostarcza w takich przypadkach przeżycia wartości, w których zespala się ze sobą naród, Afryka i humanizm.

Pani Paulina Vieyra brała udział w II Kongresie Pisarzy i Artystów Czarnych (Rzym 26 marca — 1 kwietnia 1959 r.), gdzie wygłosiła referat pt. *Responsabilités du cinéma dans la formation d'une conscience nationale africaine*”.

ÓŚRODEK SOCJOLOGICZNY W BOMBAJU

W Bombaju w oparciu o University of Bombay powstało w 1961 r. Towarzystwo Socjologiczne. Inauguracyjne zebranie, które odbyło się w marcu 1961, otworzył gubernator Bombaju. Zebraniu patronował profesor socjologii tego Uniwersy-

tetu, obecnie na emeryturze, dr G. S. Ghurye. University of Bombay jest dawnym ośrodkiem socjologicznym Indii. Pierwszym profesorem socjologii na tym Uniwersytecie był Patrick Geddes, powołany na katedrę socjologii w końcu 1919 r. Katedra socjologii należała do utworzonego w tym samym roku (1919) Wydziału Ekonomii i Sociologii (The School of Economics and Sociology). Już w następnym roku 1920 Geddes wysłał magistra G. S. Ghurye na studia socjologiczne do Anglii. W 1923 r. Ghurye powrócił z doktoratem filozofii zrobionym na Uniwersytecie w Cambridge; przez rok miał jeszcze stypendium badawcze w kraju, a w 1924 r. został wykładowcą socjologii na University of Bombay. Profesorem socjologii został mianowany w 1934 r. Ghurye wszedł do zarządu Towarzystwa. Prezesem został J. F. Bulsara, wiceprezesami J. U. Ferreira i S. G. Bhatkal.

W serii socjologicznych publikacji University of Bombay ukazały się następujące prace: G. S. Ghurye, *Culture, and Society* (1947); A. R. Desai, *Social Background of Indian Nationalism* (1948); G. S. Ghurye, *Family and Kin in Indo-European Culture* (1955); K. M. Kapadia, *Marriage and Family in India* (1955). W 1956 r. socjologia została wyodrębniona w osobny Wydział Socjologiczny. Informacje te zostały zaczerpnięte z publikacji wydanej na 100-lecie Uniwersytetu w Bombay: S. R. Dongerkery, Rector, University of Bombay, *A History of the University of Bombay 1857—1957*. University of Bombay 1957, stron 314.

W ostatnich latach powstają nowe ośrodki socjologiczne w Indiach. O międzynarodowym *International Journal of Comparative Sociology* z siedzibą w Karnatak University, Dharwar, India, była notatka w poprzednim numerze „Przeglądu Socjologicznego”.

Najmłodszym wydziałem socjologii w Indiach jest chyba utworzony w 1961 r. Wydział Socjologii na University of Rajasthan, Jaipur, Rajasthan, India. Wydział nadaje doktoraty i prowadzi badania socjologiczne. Dziekanem Wydziału został profesor T. K. N. Unnithan.

O IMIGRACJI W AUSTRALII

W serii australijskich monografii społecznych (Australian National University, Social Science Monographs) ukazały się dwie prace Jerzego Zubrzyckiego *Immigrants in Australia: A Demographic Survey Based Upon the 1954 Census* Melbourne University Press; London and New York: Cambridge University Press, 1960, stron XVII, 118, oraz *Immigrants in Australia Statistical Supplement*, Canberra: Australian National University 1960, stron IX, 108. Jerzy Zubrzycki jest również autorem książki *Polish Immigrants in Britain. A Study of Adjustment*, z przedmową René Clémensa i Floriana Znanięckiego, The Hague 1956, stron 219. Jerzy Zubrzycki urodzony w Polsce, szkołę średnią skończył w Polsce, po wojnie studiował na London School of Economics; od 1955 r. pracuje na Australian National University w Canberra.

URUGWAJSKIE CZASOPISMO SOCJOLOGICZNE

Pierwszy numer urugwajskiego kwartalnika „Boletín Uruguayo de Sociología” (redaktor M. B. Espandin, Tom 1, czerwiec 1961, stron 78), wydawanego w Montevideo, zawiera artykuły na temat społeczeństwa masowego (Alfredo Povina) i teoretycznych zagadnień socjologii (A. T. Ferrari i P. A. Sorokin) oraz informacje o socjologii w Urugwaju i Ameryce łacińskiej.